

BOLALARDA BEZOAR KASALLIGI

Norqobilov Ilhom Qulsoat o'g'li

Toshkent tibbiyot akademiyasi Termiz filiali

ANNOTATSIYA

Ko'rsatilishicha olingan bezoarning gistologik tuzilishining o'xshashligi bir bemorda gastroskopiya, boshqalarda esa najasdan yuvilgan bezoarlar kasal. Qo'shimcha gistokimyoviy tekshiruv ijobiy ligininga reaksiya tolali o'simlik kelib chiqishini aniqladi bu shakllanishlarning tuzilmalari (fitobezoarlar). Bu buzilishni ko'rsatadi fiksatsiya tufayli oziq-ovqatning o'simlik tarkibiy qismlarini hazm qilish jarayoni polimer tolalari ustida, ularni me'da shirasining fermentlari ta'siridan ajratib turadi. Oshqozon obstruksiyasining rivojlanishini erta tashxislash va oldini olish uchun shilliq qavatning gistologik tekshiruv va hazm bo'lmagan oziq-ovqat zarralari bo'laklari bilan gastroskopiya tavsiya etiladi.

Kalit so'zlar: gastroenterologiya, bezoarlar, o'simlik kelib tiqilishi, gastroskopiya.

KIRISH

Bezoarlar - bu o'ziga xos begona jismlar, asosan oshqozon, hazm bo'lmagan tolalardan iborat, ko'pincha o'simlik kelib chiqishi yoki sochlar hosil qiladi. Bemorlar klinik ko'rinishga ega jarrohlarga murojaat qilishadi bezoarlar yetib kelganida oshqozon yoki ingichka ichak tutilishi katta hajmli va pilorik kanalni yoki ichak lümenini blokirovka qiladi, oziq-ovqat va suvning o'tishiga xalaqit beradi. Buning kelib chiqishi aniq emas kasallik bizga o'z vaqtida oqilona choralar ishlab chiqishga imkon bermaydi, ushbu patologiyaning oldini olish va konservativ davolash. Shuning uchun, kasal bezoarni olib tashlash uchun gastrotomiya yoki enterotomiya amalga oshiriladi. Asosiy adabiyot ma'lumotlari bu kasallik emasligini ko'rsatadi. Bu juda kam uchraydi va u allaqachon asorat bosqichida tashxis qo'yilgan rentgenologik, sonografik va endoskopik. Fitobezoarlar kattalarda ham, bolalarda ham uchraydi. Tibbiyot

adabiyotlarida jarrohlik davolash usullari yoki endoskopik defragmentatsiya, so'ngra parchalarni surish ovqat hazm qilish kanali bo'ylab bezoar [2, 3, 6, 7].

Asosiy. Ko'p hollarda bezoarlar qattiq siqilgan dag'al o'simlik tolalaridan (meva urug'lari, tolalar, qobig'i) hosil bo'ladi. Bunday toshlar yashil rangga va yumaloq shaklga ega, yoqimsiz hidga ega. Ular dietasida ko'p miqdorda o'simlik mahsulotlarini o'z ichiga olgan odamlarda aniqlanadi: birinchi navbatda yong'oq, kungaboqar urug'lari, uzum, xurmo, anjir, olxo'ri, xurmo. O'simlik bezoarlarining paydo bo'lishiga moyil bo'lgan omillar:

oziq-ovqat bolusini yomon chaynash;

me'da shirasining sekretsiyasini kamaytirish;

oshqozon harakatining buzilishi (buning natijasida oziq-ovqat uning bo'shlig'ida kechiktiriladi);

oshqozon kandidozi;

oshqozonga o'tkazilgan operatsiyalar (oshqozon rezektsiyasi, piloroplastika bilan vagotomiya);

me'da shirasining bir qismi bo'lgan mukusning yuqori viskozitesi.

Bezoarlar kamroq tarqalgan bo'lib, ular tarkibida oziq-ovqat zarralari va shilimshiqalar qo'shilgan sochlar to'pidan iborat. Bunday toshlar, odatda, sochlarini tortadigan va tishlaydigan ruhiy kasalliklari bo'lgan odamlarda, kamdan-kam hollarda - sochlar bilan professional ravishda ishlaydiganlarda (masalan, sartaroshlarda) topiladi.

Kasallik turlari

Tarkibiga qarab, bezoarlar quyidagi turlarga bo'linadi:

trichobezoars (sochlardan);

gemobezoarlar (qon pıhtılarından);

fitobezoarlar (o'simlik tolalaridan);

shellacobesoars (toksik moddalardan);

laktobesoars (kazein va laktozadan);

pixobesoars (qatronli moddalardan);

sebobezoarlar (yog'dan);

anthracobesoars (dori qoldiqlaridan);

aralash bezoarlar.

Tasniflash. Oshqozonning bezoarlari boshqa tarkibga va mustahkamlikka ega bo'lishi mumkin (bo'sh, zich, qattiq, elastik). Kelib chiqishiga qarab, oshqozon toshining quyidagi asosiy turlari ajratiladi:

Fitobezoarlar. Ular barcha bezoarlarning 70% ni tashkil qiladi. Ular rezavorlar va mevalarning (xurmo, gilos, uzum, anjir va boshqalar) terisini, urug'ini, qobig'ini iste'mol qilganda hosil bo'ladi. Sabzavotli moddalar asta-sekin shilimshiq, yog 'va mineralizatsiya bilan o'sib boradi. Kalkulyar turli xil konsistensiyaga ega, o'tkir hid, quyuc yashil yoki jigarrang rangga ega.

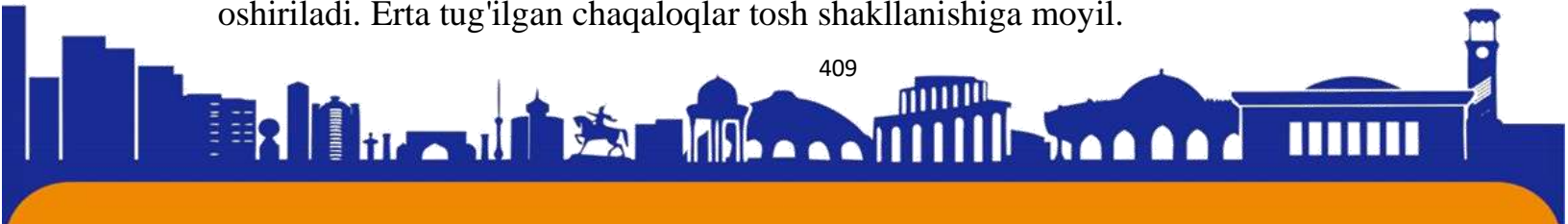
Trixobezoarlar. Oshqozonda sochlarni muntazam ravishda iste'mol qilish bilan hosil bo'ladi. Ko'pincha ular nevrozga o'xshash holatlarda va ruhiy kasalliklarda, sochlarni tishlash uchun chidab bo'lmas ishtiyoq bilan paydo bo'ladi.

stibobezoarlar. Ular hayvonlarning yog'li mahsulotlarini (cho'chqa go'shti, qo'zichoq) tez-tez ishlatish bilan hosil bo'ladi. Oshqozonga kirgandan so'ng, oziq-ovqat o'zgaradi, yog'li toshlar hosil bo'lishi bilan siqiladi.

shellacobesoars. Oziq-ovqat mahsulotlarida kimyoviy kelib chiqishi (lak, bo'yoq) bo'lgan yeyilmaydigan mahsulotlardan foydalanganda paydo bo'ladi. Oshqozonga kirganda, moddalar suv bilan o'zaro ta'sir qiladi, cho'kadi. Shellac toshlari yopishqoq mustahkamlik, biroz qo'pol sirt, quyuc jigarrang rangga ega.

Embrion kelib chiqishi toshlari. Intrauterin rivojlanish bosqichida ekzo- va endodermadan hosil bo'ladi. Ular dermoid kistalar yoki oshqozon teratomalari.

Laktobezoarlar. Ular yangi tug'ilgan chaqaloqlarda hosil bo'ladi, ularning oziqlanishi laktoza va kazeinning yuqori miqdori bo'lgan sun'iy aralashma bilan amalga oshiriladi. Erta tug'ilgan chaqaloqlar tosh shakllanishiga moyil.

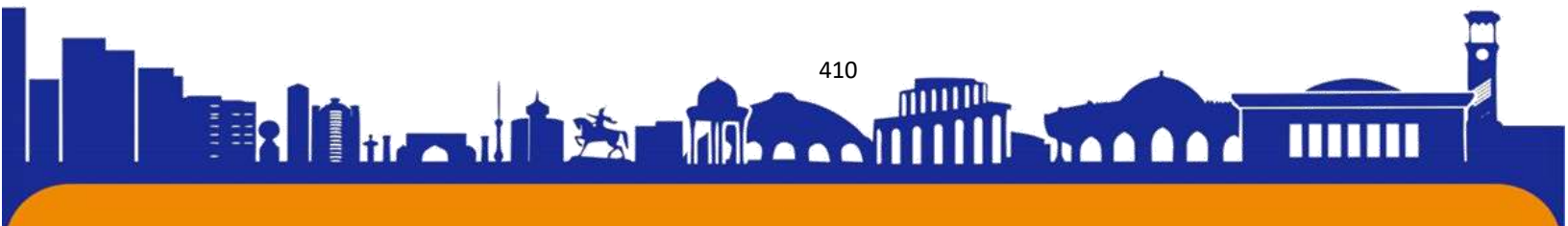

Kichkina bezoarlar bemorning tanasini qusish yoki najas bilan birga tark etishga qodir. Fitobezoarlarni olib tashlash uchun bemorlarga natriy bikarbonatning 10% eritmasini og'iz orqali qabul qilish, so'ngra qorinni massaj qilish buyuriladi. Bir nechta protseduralardan so'ng, hisob-kitoblar kichik bo'laklarga bo'linadi, keyinchalik ular tabiiy ravishda chiqariladi. Laktobezoar va gemobezoarlarining parchalanishi uchun oshqozonni takroriy yuvish amalga oshiriladi. Ovqat hazm qilish tizimidan tosh zarralarini olib tashlashni tezlashtirish uchun bemorlarga prokinetika - oshqozon va ichakning motor funksiyasini yaxshilaydigan dorilar buyurilishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Babaeva E.Yu., Chernysheva E.S., Nikolaeva S.A. Sintetik anthelmintics va o'simlik preparatlaridan kompleks foydalanish gelmintik invaziyalar // Vestn. RUDN universiteti (Ser. Tibbiyot). – 2015 yil; 2:93–9.
2. Beburishvili A.G., Mandrikov V.V., Akinchits A.N. Chet jismlar oshqozon-ichak trakti. Internlar, klinik ordinatorlar, jarrohlar va endoskopistlar uchun darslik / Volgograd: VolSMU nashriyoti, 2007; 33 b.
3. Grona V.N., Litovka V.K., Zhurilo I.P. va boshqalar. Bolalarda oshqozon bezoarlari // Bola salomatligi. – 2010 yil; 6 (27): 67–9.
4. Kurguzov O.P. Bezoarlar o'tkir ingichka ichak tutilishining sababi sifatida // Jarrohlik. Jurnal ular. N.I. Pirogov. – 2004 yil; 12: 18–21.
5. Xojiboyev A.M., Alidjanov F.B., Jamilov U.R. va boshqalar. Bezoarlar o'tkir ichak tutilishining sababi sifatida (adabiyot sharhi) // Vestn. jarrohlik gastroenterol. – 2009 yil; 3: 69–73.
6. Chernishova E.S., Rozhenkov A.S., Sokolova L.S. Bezoarlar muammodir jarrohlik? Gistokoprologik tadqiqot // Vestn. Jarrohlik gastroenterol. (Xalqaro ishtirokdagi Butunrossiya konferentsiyasi jurnaliga ilova "Xatolar va jarrohlik gastroenterologiyadagi asoratlar"). – 2014 yil; Bilan. 45.
7. Chernishova E.S., Rozhenkov A.S., Sokolova L.S. Bezoar kasalligi -odamlar va kavsh qaytaruvchi hayvonlar uchun umumiy muammo. Gistokoprologik o'rganish.

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2023 SJIF(2023)-3,778 Volume-1, Issue-12

Parazitar kasalliklarga qarshi kurash nazariyasi va amaliyoti. Ilmiy konferensiya ma'ruzalari materiallari. jild. 16, 2015 yil; Bilan. 472

8. Chernisheva E.S., Tselykovskiy V.A., Moxov A.V. va boshqalarda gelmintozlar jarrohlik gastroenterologiya // Vestn. jarrohlik gastroenterol. – 2012 yil; 4:76.

9. Ogava K., Kamimura K., Mizuno K. Eritmaning kombinatsiyalangan terapiyasi Bezoar uchun gazlangan suyuqlik va endoskopik protseduradan foydalanish: Pragmatik va Klinik sharh // Gastroenterol. Res. Amaliyot. – 2016 yil; 2016: 7456242. DOI:10.1155/2016/7456242

10. Palermo M., Serra E. bilan soddalashtirilgan laparoskopik gastrik bypass Gastrojejunal chiziqli mexanik anastomoz: texnik jihatlar // Arq. Bralar. Cir. qazish. – 2016 yil; 29(1-ilova): 91–4.

